

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

04/2020

Opatrenia na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch

Vypracovali: PhDr. Krisztina Csillag, Mgr. Petra Ďurinová,
Ing. Anna Kováčiková, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Bratislava

16. apríla 2020

Anotácia:

Predložený materiál prináša prehľad prijatých opatrení zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19 na úrovni EÚ a vo vybraných členských krajinách EÚ.

Kľúčové slová:

pandémia, COVID-19, koronavírus, sociálno-ekonomické opatrenia, EÚ

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

Úvod.....	4
1. Opatrenia na úrovni Európskej únie	7
2. Opatrenia prijaté na Slovensku	11
3. Príklady opatrení z vybraných členských štátov EÚ	15
3.1 Česká republika	15
3.2 Fínsko.....	17
3.3 Holandsko	19
3.4 Chorvátsko	21
3.5 Írsko.....	22
3.6 Malta.....	23
3.7 Poľsko	25
3.8 Rakúsko	27
4. Doplnujúce informácie z ďalších krajín	29
4.1 Belgicko	29
4.2 Bulharsko	29
4.3 Estónsko.....	30
4.4 Francúzsko	31
4.5 Nemecko	31
4.6 Portugalsko	31
Záver	33
Použité zdroje.....	35
Prílohy	37
Prehľad počtu prípadov ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch sveta k 16.04.2020	37
Hygienicko-epidemiologické opatrenia prijaté jednotlivými štátmi v boji proti šíreniu pandémie COVID-19	39

Úvod

Ochorenie COVID-19, bežne známe ako ochorenie novým typom koronavírusu predstavuje vážne ohrozenie verejného zdravia na celosvetovej úrovni. Od registrácie prvých nakazených v Číne sa vírus rapídne rozšíril aj do ostatných častí sveta, vrátane Európy, v ktorej boli zaznamenané prvé pozitívne prípady nákazy vo Francúzsku **od 23. januára 2020**. Odtedy počet nakazených stúpa v celej EÚ. **K 16. aprílu 2020** celkový počet infikovaných **v rámci EÚ, Európskeho hospodárskeho priestoru a Spojeného kráľovstva** predstavoval **827 180 osôb**. Okrem negatívnych vplyvov na zdravie občanov je ekonomický šok spôsobený koronavírusom a súvisiacimi epidemiologickými opatreniami bezprecedentný. Podľa prvotných odhadov odborníci predpokladali **pokles HDP** v celosvetovom meradle najmenej o 0,4% oproti roku 2019.¹ Po vyhlásení celosvetovej pandémie a zavedením rozsiahlych obmedzení týkajúcich sa spoločenského kontaktu budú škody na ekonomike pravdepodobne rozsiahlejšie. Napovedá tomu aj **predbežná zimná prognóza hospodárstva** Európskej komisie z 13. februára 2020, ktorá pokles HDP v Európskej únii predpovedala na úroveň medzi 1,4 – 1,2% v roku 2020 a 2021. Vzhľadom na obmedzené údaje a rapídne sa meniacu situáciu inkorporovala uvedená prognóza len dočasný šok na ekonomiku založenú na predpoklade, že Číne sa podarí udržať vírus v rámci svojich hraníc. **Odhaduje sa, že priamy vplyv koronavírusu zníži rast HDP v Európskej únii a eurozóne o 2,5%**. Vzhľadom ku skutočnosti, že rast HDP v roku 2020 sa predpokladal na úrovni 1,4%, znamenalo by to **pokles pod -1%**.²

Na rozdiel od iných hospodárskych kríz treba poznamenať, že pokles produkcie nespôsobuje len dopytový šok, čiže **prudký pokles spotreby** – naopak, ten je nevyhnutným dôsledkom opatrení na obmedzenie šírenia choroby. Ekonomický zlom vyvoláva primárne **šok na ponukovej strane ekonomiky**. Reakciou viacerých štátov s pozitívnymi prípadmi nákazy boli rozsiahle opatrenia v oblasti ochrany verejného zdravia (prerušenie činnosti niektorých prevádzok a závodov). Vo všeobecnosti teda možno konštatovať, že šírenie koronavírusu primárne ovplyvňuje národné ekonomiky **cez kombináciu ponukového a dopytového šoku**.³

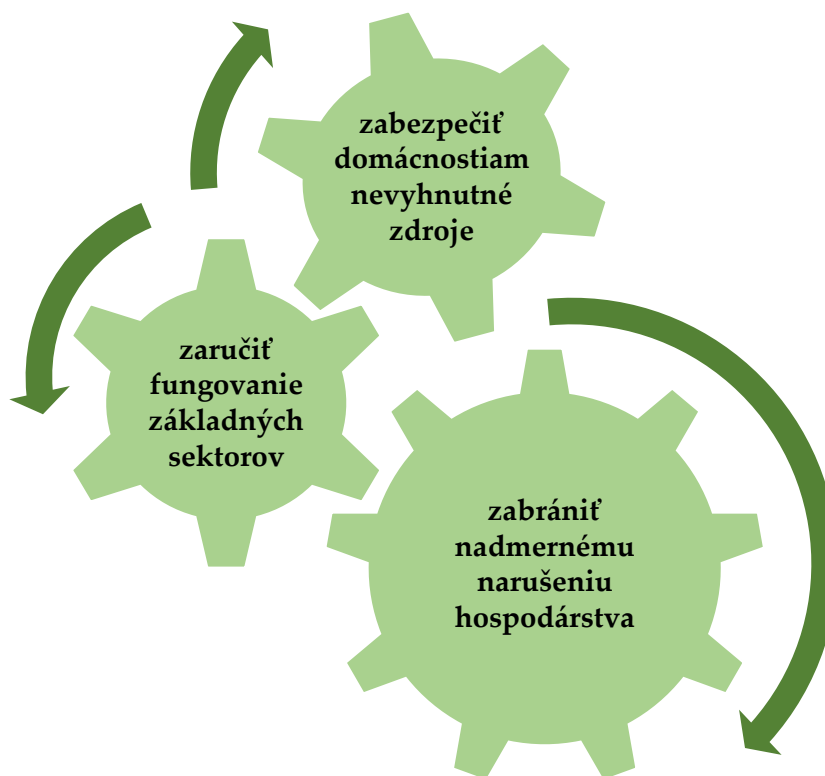
¹ STATISTA. *Forecasted global real GDP growth due to COVID-19 2019-2021*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <<https://www.statista.com/statistics/1102889/covid-19-forecasted-global-real-gdp-growth/>>.

² EUROPEAN COMMISSION. *Annexes to the communication from the commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Central Bank, the European Investment Bank and the Eurogroup - coordinated economic response to the Covid-19 outbreak*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-annex-coordinated-economic-response-covid19-march-2020_en.pdf>.

³ HARARI, D. – KEEP, M. *Coronavirus: Effect on the economy and public finances*. Briefing paper No. 8866. House of Commons Library. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8866/>>.

Úlohou hospodárskej politiky je teda v prvom rade:

- zaručiť fungovanie základných sektorov,
- zabezpečiť domácnostiam nevyhnutné zdroje,
- zabrániť nadmernému narušeniu hospodárstva.

Informačná grafika k úlohám hospodárskej politiky.

Negatívny vplyv ponukového a dopytového šoku a s ním **súvisiaci ekonomický a sociálny dopad** sa členské štáty EÚ snažia zmierniť súborom rôznych opatrení. Cieľom týchto krokov je zmiernenie dopadov na zamestnanosť a príjem občanov, zabezpečenie likvidity finančného sektora a domácností, poskytnutie selektívnych daňových výhod, atď.

Zmierniť ekonomické a sociálne dopady tzv. koronakrízy sa okrem jednotlivých členských štátov snaží **aj EÚ**. V tejto súvislosti zasadal 2. apríla 2020 k aktuálnej situácii ohľadom šírenia globálnej pandémie nového koronavírusu a dôsledkom tejto pandémie na každodenný život a európske hospodárstvo v kontexte súvisiacich opatrení aj **Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti**. Výbor, okrem iného, vo svojom uznesení č. 3 z 2. apríla 2020 víta kroky, ktoré podnikla EÚ a jej inštitúcie na zmiernenie sociálno-ekonomických dôsledkov tejto pandémie. Zároveň zdôrazňuje dôležitosť maximálneho odhodlania a úsilia všetkých zúčastnených v kontexte prebiehajúcej pandémie

a prijatých opatrení, pre dosiahnutie dohody, k Viacročnému finančnému rámcu na roky 2021 až 2027.⁴

Cieľom predloženej analýzy je priniesť **prehľad opatrení zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom** pandémie ochorenia COVID-19, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ a taktiež v jej vybraných členských krajinách. Analýza začína priblížením prijatých opatrení v rámci EÚ a pokračuje zameraním sa na sociálno-ekonomické opatrenia prijaté na Slovensku. Ďalej sú v materiáli v abecednom poradí uvedené krajiny, ktoré môžu slúžiť ako **príklady dobre praxe**. Následne analýza uvádza stručný prehľad opatrení prijatých v ďalších doplňujúcich krajinách. Opatrenia prijaté vybranými krajinami sú aktuálne k 9.4.2020 a údaje týkajúce sa potvrdených prípadov nákazy koronavírusom k 16.4.2020. Materiál bude aktualizovaný podľa dostupnosti nových informácií z členských štátov EÚ.

⁴ NR SR. *Uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti z 2. apríla 2020 k aktuálnej situácii ohľadom šírenia globálnej pandémie nového koronavírusu a dôsledkom tejto pandémie na každodenný život a európske hospodárstvo v kontexte súvisiacich opatrení*. [online]. [cit. 2020-04-09]. Dostupné na: <<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?WFTID=NRDK&MasterID=274948>>.

1. Opatrenia na úrovni Európskej únie

Ochrana podnikov a pracovných miest

SURE – nový nástroj na zmiernenie rizík nezamestnanosti⁵

- Európska komisia spustila 2. apríla 2020 novú iniciatívu zameranú na ochranu pracovných miest a pracovníkov postihnutých pandémiou ochorenia COVID-19 – dočasná iniciatíva podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE).
- Iniciatíva SURE poskytne členským štátom finančnú pomoc celkovo až do výšky **100 miliárd EUR** formou úverov poskytnutých za výhodných podmienok. Tieto úvery pomôžu členským štátom pokryť **náklady na vnútroštátne režimy skráteného pracovného času** – verejné programy, ktoré umožňujú podnikom skrátiť pracovný čas a poskytovať popri tom podporu príjmu.
- Režimy skráteného pracovného času **pomáhajú udržiavať príjmy rodín a zachovávať výrobnú kapacitu** a ľudský kapitál podnikov a hospodárstva ako celku.

Ochrana malých a stredných podnikov (MSP)

- Európska komisia 6. apríla 2020 oznámila, že v apríli budú vyčlenené finančné prostriedky **v odhadovanej výške 8 miliárd EUR** s cieľom poskytnúť okamžitú finančnú pomoc malým a stredným podnikom v celej EÚ. Komisia uvoľnila 1 miliardu EUR z Európskeho fondu pre strategické investície ako záruku pre Európsky investičný fond pri stimulovaní miestnych bánk a iných veriteľov, aby poskytli likviditu **najmenej 100 000 európskym malým a stredným podnikom**.
- Prežitie malých a stredných podnikov, ktoré sú z hospodárskeho hľadiska obzvlášť zasiahnuté krízou spôsobenou nákazou koronavírusom, má **zásadný význam pre národné hospodárstva** v celej EÚ. Ich podpora je súčasťou komplexného balíka, ktorý predložili Komisia a skupina Európskej investičnej banky.
- Hospodársky vplyv koronavírusu sa v jednotlivých odvetviach a podnikoch **líši v závislosti od viacerých faktorov**, vrátane kontaktov s Čínou ako zdrojom medzivstupov, možnosti prechodu na alternatívnych dodávateľov, existencie zásob alebo spoliehania sa na výrobné procesy, ktoré minimalizujú dopravné a skladovacie náklady (tzv. just-in-time). Európska komisia je preto v úzkom kontakte s vnútroštátnymi orgánmi, predstaviteľmi priemyselných odvetví a inými zainteresovanými stranami, aby monitorovala a vyhodnocovala vplyv na európske

⁵ EUROPEAN COMMISSION. SURE Supporting Member States to help protect people in work and jobs. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/sure_factsheet.pdf>.

odvetvia a obchod. Komisia koná tam, kde môže podporiť rôzne priemyselné odvetvia, najmä tie, ktoré sú životne dôležité pre výrobu a dodávky potravín.

- Finančné prostriedky EÚ sú k dispozícii pre všetky typy podnikov – malé a stredné podniky aj väčšie podniky. K dispozícii sú najrôznejšie možnosti financovania: podnikateľské úvery, mikroúvery, záruky a rizikový kapitál. EÚ podporuje každý rok viac ako 200 000 podnikov. Komisia môže pomôcť nájsť finančné inštitúcie, ktoré poskytujú finančnú podporu.⁶

Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)

- Keďže členské štáty prijímajú opatrenia na spomalenie šírenia nákazy koronavírusom, je dôležitejšie ako kedykoľvek predtým podporiť tých, ktorí to najviac potrebujú.
- FEAD poskytuje **najodkázanejším osobám** pomoc, ktorá zahŕňa potraviny, oblečenie a ďalšie základné veci osobnej potreby, napr. obuv, mydlo a šampón. Umožňuje poskytovanie potravinovej pomoci a **základnej materiálnej pomoci** prostredníctvom elektronických poukázok, čím sa zníži riziko infekcií nákazy ochorením COVID-19.
- Materiálnu pomoc musia sprevádzať **opatrenia v oblasti sociálneho začlenenia**, ako sú napríklad usmernenie a podpora, ktoré majú ľuďom pomôcť vymaniť sa z chudoby. Na obdobie 2014 – 2020 sa pre FEAD vyčlenilo viac ako 3,8 miliardy EUR.⁷

Dočasné zrušenie ciel a DPH pri dovoze

- Komisia sa rozhodla schváliť žiadosti všetkých členských štátov a Spojeného kráľovstva o dočasné upustenie od cla a DPH **pri dovoze zdravotníckych pomôcok a ochranných prostriedkov z tretích krajín**.
- Z finančného hľadiska tak bude ľahšie získať zdravotnícke pomôcky, ktoré lekári, zdravotné sestry a pacienti naliehavo potrebujú.
- Komisia tiež uverejnila **špecializované usmernenia na uľahčenie práce colných orgánov členských štátov** a iných príslušných zainteresovaných strán, pokiaľ ide o colné režimy, napr. minimalizáciu formalít pri dovoze ľudských orgánov a kostnej drene určených na transplantáciu v EÚ alebo rôzne spôsoby platby cla na riadenie colného dlhu alebo preukazovanie preferenčného pôvodu tovaru.⁸

Flexibilita v rámci fiškálnych pravidiel EÚ

- Európska komisia úplne **prvýkrát aktivovala všeobecnú únikovú doložku Paktu stability a rastu** ako súčasť stratégie rýchlo, rozhodne, včas a koordinovane reagovať na šírenie nákazy koronavírusom. To národným vládam umožní lepšie podporovať národné hospodárstva, keďže **rozpočtové pravidlá sa výrazne uvoľnili**.

⁶ EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus – Hospodárstvo*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_sk>.

⁷ Tamtiež.

⁸ Tamtiež.

- Po schválení všeobecnej únikovej doložky Radou EÚ budú môcť členské štáty prijať opatrenia na primerané riešenie krízy a odchýliť sa od rozpočtových požiadaviek, ktoré by sa za bežných okolností uplatňovali na základe európskeho fiškálneho rámca.
- Toto opatrenie je dôležitým krokom v plnení záväzku Komisie využiť všetky nástroje hospodárskej politiky, ktoré má k dispozícii, na podporu opatrení, ktoré členské štáty prijímajú na ochranu svojich občanov a zmiernenie závažných negatívnych sociálno-ekonomických dôsledkov pandémie.
- Komisia je pripravená prijať ďalšie opatrenia v závislosti od vývoja situácie.⁹

Opatrenia štátnej pomoci

S cieľom ďalej zmiernovať hospodárske otrasy a chrániť podniky Európska komisia zaviedla zatiaľ najpružnejšie pravidlá štátnej pomoci, ktoré členským štátom umožňujú poskytovať priamu **podporu najviac postihnutým spoločnostiam a malým podnikom**, keďže bez podpory im hrozí zánik. V dočasnom rámci pre opatrenia štátnej pomoci prijatom 19. marca 2020 sa stanovuje **päť typov pomoci**:

- **priame granty** (alebo daňové zvýhodnenia) až do výšky 800 000 EUR pre podnik,
- **dotované štátne záruky na bankové úvery**,
- **verejné a súkromné úvery s dotovanými úrokovými sadzbami**,
- **existujúce úverové kapacity bánk a ich použitie ako sprostredkovateľa podpory pre podniky**, najmä malé a stredné podniky – takáto pomoc je jasná priama pomoc zákazníkom bánk, a nie samotným bankám,
- **dodatočná flexibilita**, vďaka ktorej môžu štáty v prípade potreby poskytnúť krátkodobé poistenie vývozných úverov.

Cieľom týchto opatrení je zabezpečiť, aby si podniky **zachovali prostriedky na udržanie svojej činnosti alebo na dočasné zmrazenie činnosti** bez toho, aby to malo vplyv na dlhodobé perspektívy rastu. Nový rámec nenahrádza mnohé ďalšie možnosti, ktoré už členské štáty majú k dispozícii v súlade s pravidlami štátnej pomoci, ale ich len **dopĺňa**. Tieto ďalšie možnosti sú vymedzené v oznámení o koordinovanej hospodárskej reakcii na šírenie nákazy koronavírusom z 13. marca 2020.

Komisia schvaľuje prostredníctvom naliehavých postupov prípady štátnej pomoci **7 dní v týždni**. Ďalšie informácie je možné nájsť na webovom sídle Komisie o štátnej pomoci (https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html).

Komisia 3. apríla 2020 rozšírila dočasný rámec prijatý 19. marca 2020, aby členským štátom umožnila **urýchliť výskum, testovanie a výrobu produktov relevantných pre boj so šírením koronavírusu**, ochrániť pracovné miesta a ešte viac podporiť hospodárstvo v súvislosti s vypuknutím nákazy. Rámec poskytuje podporu na:

- **výskum a vývoj** týkajúci sa koronavírusu,

⁹ Tamtiež.

- **výstavbu a modernizáciu zdravotníckych testovacích zariadení,**
- **výrobu produktov** relevantných pre boj so šírením koronavírusu,
- cielenú podporu vo forme **odkladu platby daní** a/alebo pozastavenia príspevkov na sociálne zabezpečenie,
- cielenú podporu vo forme **mzdových dotácií pre zamestnancov**.¹⁰

Podpora verejného trhu krátkodobých vývozných úverov

- Keďže podniky čelia vážnym **nedostatkom likvidity** a ich obchodné podmienky sú čoraz viac vystavené finančným rizikám, súkromní poisťovatelia sa sťahujú z trhu krátkodobých vývozných úverov. V dôsledku toho už žiadne ekonomicky odôvodniteľné riziká pre vývoz do všetkých krajín sveta vrátane všetkých členských štátov nemôžu byť dostatočne kryté.
- Európska komisia sa 27. marca 2020 rozhodla **dočasne vyňať všetky krajiny zo zoznamu krajín s tzv. obchodovateľným rizikom** na základe oznámenia o poistení krátkodobých vývozných úverov. Vďaka tomu bude vzhľadom na súčasnú krízu spojenú s koronavírusom verejné poistenie krátkodobých vývozných úverov širšie dostupné. Zmenou sa ešte rozširuje flexibilita zavedená dočasným rámcom Komisie pre štátnu pomoc, pokiaľ ide o možnosť štátnych poisťovateľov poisťovať krátkodobé vývozné úvery.

Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus

- S cieľom rýchlo reagovať na dôsledky šírenia nákazy koronavírusom Európska komisia navrhla zriadiť investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus **vo výške 37 miliárd EUR** určenú pre systémy zdravotnej starostlivosti, malé a stredné podniky, trhy práce a ďalšie zraniteľné časti našich hospodárstiev. V návrhu sa uvádza možnosť, aby sa tento rok **upustilo od povinnosti vyžadovať vrátenie súm** nevyužitého predbežného financovania v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktoré majú v súčasnosti členské štáty.¹¹

¹⁰ Tamtiež.

¹¹ Tamtiež.

2. Opatrenia prijaté na Slovensku

Ochrana podnikov a pracovných miest

Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijímajú od 6. apríla 2020 žiadosti o **príspevky na mzdy** zamestnancov od zamestnávateľov, ktorí museli povinne zatvoriť prevádzky. Od stredy, 8. 4. 2020, môžu žiadať o príspevky aj ostatní záujemcovia, a to zamestnávatelia s poklesom tržieb (ktorým poklesli tržby o najmenej 20%) a samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej len „SZČO“), ktoré povinne zatvorili prevádzku alebo obmedzili svoju činnosť v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu.¹²

Zamestnávatelia, ktorí **povinne zatvorili** prevádzky (opatrenie 1)

- Zamestnávatelia a SZČO, ktorí sú zamestnávateľmi, ktorí museli svoje prevádzky zatvoriť, môžu požiadať o príspevok na mzdu zamestnanca **vo výške 80% jeho priemerného zárobku, najviac vo výške 1 100 EUR**. Podmienkou je **udržanie pracovného miesta** aj po skončení krízového obdobia.
- Príspevok sa poskytuje na zamestnanca, ktorému zamestnávateľ alebo SZČO nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa (§ 142 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov).
- **Maximálna celková výška príspevku** pre jedného žiadateľa je 800 000 EUR na celé obdobie realizácie projektu.

SZČO, ktoré nie sú zamestnávateľmi a povinne **zatvorili** prevádzky **alebo obmedzili** svoju činnosť a zamestnávatelia a SZČO, ktorým **poklesli tržby o najmenej 20%** (opatrenie 2)

- Zamestnávatelia (okrem subjektov verejnej správy), ktorí nemuseli povinne prerušiť alebo obmedziť prevádzkové činnosti a poklesli im tržby o najmenej 20%, môžu požiadať o **príspevok na mzdu zamestnanca**. Výška príspevku sa určí **podľa poklesu tržieb**. Podmienkou je **udržanie pracovného miesta** aj po skončení krízového obdobia.
- SZČO, ktoré sú zamestnávateľom a prerušili alebo obmedzili prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti alebo im poklesli tržby o najmenej 20%, môžu požiadať o príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti. Môžu požiadať aj o príspevok na mzdu zamestnanca podľa opatrenia 1. Podmienkou je udržanie pracovného miesta aj po skončení krízového obdobia.
- Príspevok sa poskytuje na zamestnanca, ktorému zamestnávateľ alebo SZČO nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa (§ 142 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov).
- SZČO, ktoré prerušili alebo obmedzili svoju činnosť alebo im poklesli tržby o najmenej 20%, môžu požiadať o **príspevok na náhradu straty príjmu** zo zárobkovej činnosti.

¹² MPSVaR SR. *Spustili sme prvú pomoc*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/spustame-prvu-pomoc.html>.

- Nárok na príspevok má SZČO iba vtedy, **ak bola povinne alebo dobrovoľne nemocensky a dôchodkovo poistená** v období do 31. marca 2020 a poistenie jej trvá aj po tomto dni, alebo čerpá tzv. odvodové prázdniny.
- Nárok na príspevok **nemá** SZČO, ktorá má súbežne uzatvorený pracovný pomer, alebo SZČO, ktorá má zrušenú alebo pozastavenú živnosť.
- Výška príspevku na mzdy zamestnanca pre zamestnávateľa alebo SZČO, ktorá je zamestnávateľom, alebo paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti pre SZČO sa určí podľa poklesu tržieb.
- Príspevok sa poskytuje od 13. marca 2020, teda odo dňa rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva SR o uzatvorení alebo obmedzení prevádzok, do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bude rozhodnutie Úradu verejného zdravotníctva SR zrušené.¹³

Pre mimoriadnu situáciu navrhuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR odložiť termín plnenia niektorých povinností fyzických a právnických osôb vyplývajúcich zo zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a taktiež navrhuje umožniť občanom v tomto období podať žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom elektronických prostriedkov bez kvalifikovaného elektronického podpisu.¹⁴

Ošetrovné tzv. OČR

- Ostatná novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priniesla predĺženie vyplácania ošetrovného, tzv. OČR, **na celé obdobie starostlivosti o dieťa počas uzatvorenia škôl i predškolských zariadení**. Týka sa rodičov detí **do 11 rokov** veku, resp. do dovŕšenia 18 rokov veku pre rodičov detí s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. V tejto vekovej kategórii nebude potrebné potvrdenie lekára.
- Čerpanie ošetrovného však je umožnené aj rodičom detí až do dovŕšenia 16 rokov veku. Dávka, ktorá sa bude vyplácať po celú dobu uzatvorenia škôl, nielen 10 dní, ako tomu bolo doteraz, bude po celú dobu čerpania vo výške 55% hrubej mzdy, čo predstavuje cca 70% čistej mzdy, rodičia sa môžu pri čerpaní ošetrovného striedať, čo doteraz umožnené nebolo.¹⁵

Zavedenie nároku na nemocenské

- Nemocenské je vyplácané Sociálnou poisťovňou od prvého dňa práceneschopnosti vo výške 55% denného vymeriavacieho základu. Nárok na túto dávku potvrdzuje lekár. Sociálna poisťovňa by mala akceptovať telefonické alebo emailové potvrdenie.¹⁶

¹³ Tamtiež.

¹⁴ MPSVR SR. *Prvá sociálna pomoc v čase pandémie*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/prva-socialna-pomoc-case-pandemie.html>>.

¹⁵ Tamtiež.

¹⁶ Tamtiež.

Daňová oblasť

- Posunutie zákonných lehôt pri dani z príjmov na podanie daňových priznaní, hlásení, ročných zúčtovaní za zamestnancov, oznámenia a odvedenia dane z nepeňažného príjmu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a dani z motorových vozidiel v špecifických prípadoch.
- Posun lehôt pre účtovné závierky, výročné správy a správy audítora a ich uloženie do registra účtovných závierok a plnenia povinností pri vedení účtovníctva.
- Opatrenia pre tretí sektor aby sa dostali k asignovaným finančným prostriedkom (2% resp. 3% zo zaplatenej dane).
- Oslobodenie od dovozného cla a DPH pri dovoze zdravotníckeho materiálu z tretích krajín.
- Neaktualizovanie zoznamov (počas pandémie) daňových dlžníkov a platiteľov DPH, ktorí porušili svoje povinnosti.
- Prerušenie daňových kontrol a daňových konaní, okrem tých, ktorých výsledkom je vracanie finančných prostriedkov (kontrola nadmerných odpočtov, vyrubovacie konanie o daňovom preplatku).
- Odloženie daňových exekúcií.
- Odpustenie zmeškania lehoty zo zákona bez žiadosti, t. j. bez poplatku a potreby vydania rozhodnutia, okrem podania daňového priznania a platenia daní.
- Neplatenie správnych poplatkov za úkony, ktoré je potrebné vykonať v dôsledku pandémie.
- Zosúladenie doručovania s novými pravidlami pošty.¹⁷
- Ministerstvo financií SR pripravuje ďalšie legislatívne opatrenie v dani z príjmov. Daňovníci, ktorí podali daňové priznanie tento rok do konca marca a jeho výsledkom bol preplatok z dane z príjmu za rok 2019, nebudú musieť na svoje peniaze čakať až do skončenia pandémie. Finančná správa im bude preplatky vracať rovnako ako po minulé roky. Dostanú ich priebežne, najneskôr do 10. mája 2020.¹⁸

Finančný trh

- Poskytnutie pomoci Ministerstva financií SR pre mikropodniky a malé a stredné podniky formou záruk za úvery a bonifikácie úrokov k úverom poskytovaným pre tieto podniky zo strany Exportno-importnej banky Slovenskej republiky a Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s. na udržanie ich prevádzky.

¹⁷ MF SR. *Ministerstvo financií predstavilo opatrenia v rámci „Lex korona“*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/ministerstvo-financii-predstavilo-opatrenia-ramci-lex-korona.html>>.

¹⁸ MF SR. *Na preplatky daňovníci nebudú musieť čakať*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/na-preplatky-danovnici-nebudu-musiet-cakat.html>>.

- Mimoriadne oprávnenia Národnej banky Slovenska pre prípad, že jej budú okolnosti súvisiace s obdobím pandémie brániť v riadnom plnení povinností vyžadovaných osobitnými predpismi.¹⁹

Odklad splácania úverov

- Možnosť bezodplatného odloženia splátok až o deväť mesiacov. Banky tak budú povinné na základe žiadosti klienta odložiť splácanie jeho úveru.
- Podmienkou odloženia splátok z dôvodu pandémie je, že žiadateľ nesmie byť v omeškaní so splácaním úveru viac ako 30 kalendárnych dní ku dňu doručenia žiadosti. Rovnako tak dlžník nesmie byť v omeškaní so sumou najmenej 100 EUR pri inom úvere u toho istého veriteľa.
- O odloženie splátok môžu požiadať klienti bánk, ktorými sú fyzické osoby, živnostníci a malé a stredné podniky, ktoré majú do 250 zamestnancov. Žiadosť môže podať ktorýkoľvek z dlžníkov úveru. Cieľom je aby žiadosť mohla podať nielen osoba, ktorej bol úver poskytnutý, ale aj spolužiadateľ.
- Taktiež sa zvýšila suma bezkontaktných platieb z 20 EUR na 50 EUR.²⁰

¹⁹ MF SR. *Ministerstvo financií predstavilo opatrenia v rámci „Lex korona“*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/ministerstvo-financi-predstavilo-opatrenia-ramci-lex-korona.html>>.

²⁰ MF SR. *Odklad splácania úverov sa stane realitou*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/odklad-splacania-uverov-stane-realitou.html>>.

3. Príklady opatrení z vybraných členských štátov EÚ

3.1 Česká republika

Stručné zhrnutie:

- Program zamestnanosti *Antivirus (Kurzarbeit*²¹), ktorého cieľom je kompenzovať mzdové náklady, rovnako ako náhrady mzdy.
- Odpustenie minimálnych odvodov SZČO.
- Úverové programy COVID a COVID2 pre podnikateľov a firmy.
- Predĺženie vyplácania ošetrovného po celú dobu trvania mimoriadnych opatrení.
- Zvýšenie vekovej hranice detí na poberanie ošetrovného (13 rokov).
- Plošne odpustenie pokút za oneskorené podanie daňového priznania z príjmu fyzických a právnických osôb a úroky z omeškania až do 1. júla 2020.
- Odpustenie júnovej platby preddavku na daň z príjmu fyzických a právnických osôb.
- Zavedený má byť aj inštitút spätného odpočtu daňovej straty pri dani z príjmu fyzických aj právnických osôb.

Ochrana podnikov a pracovných miest

Program zamestnanosti *Antivirus (Kurzarbeit*²¹)

- Cieľom schváleného programu podpory zamestnanosti je **kompenzovať mzdové náklady**, rovnako ako náhrady mzdy, ktoré musia byť vyplatené zamestnancom po dobu prekážok pri práci súvisiacich s karanténou alebo mimoriadnymi opatreniami kvôli šíreniu ochorenia COVID-19. Tieto prípady nie sú zavinené zamestnávateľom, avšak zamestnanec svoju prácu vykonávať nemôže, takže mu musí byť vyplácaná náhrada mzdy.
- Z tohto programu je možné uhradiť náhradu oprávnených nákladov zamestnávateľov **vzniknutých po 1. marci 2020**. Príspevok budú poskytovať úrady práce na základe uzavretých dohôd.²²

Finančný trh

- Vláda ČR vypísala dva úverové programy COVID a COVID2, ktoré podporujú podnikateľov a firmy, a to v celkovej výške až desať miliárd CZK (cca 360 mil. EUR).²³

²¹ Termín, ktorý sa používa pre dohodu medzi zamestnancami, zamestnávateľom a štátom. Zamestnancom sa skráti pracovný čas a ušlý príjem im doplatí štát. Zamestnávateľ sa zaviazal, že nikoho neprepustí. Kurzarbeit fungoval v niekoľkých európskych krajinách počas ekonomickej krízy v roku 2009.

²² SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

²³ Prepočty meny sú podľa kalkulačky NBS k 9.4.2020 dostupnej na: <<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>>.

- Českomoravská záručná a rozvojová banka poskytne bezúročné úvery vo výške päť miliárd CZK a ďalších päť miliárd CZK použije formou záruky na pôžičky v komerčných bankách.

Odpustenie odvodov SZČO

- Na pol roka (od marca do augusta 2020) budú **odpustené** minimálne povinné **platby na dôchodkové poistenie** pre SZČO. **Zálohy** budú odpustené v plnej výške tým živnostníkom, ktorí platia minimálne zálohy (asi 60% SZČO).
- Ostatné SZČO doplatia iba rozdiel medzi minimálnou zálohou a tým, čo by mali zaplatiť.
- Podobne bola schválená aj novela zákona o poistnom na verejné zdravotné poistenie. Touto novelou budú **odpustené** pre živnostníkov povinné **platby zdravotného poistenia** v období od marca o augusta 2020.²⁴

Ošetrovné

- Do začiatku mimoriadnych opatrení bolo možné poskytnúť krátkodobé ošetrovné pri starostlivosti o deti do 10 rokov po dobu 9 kalendárnych dní, u osamelých rodičov na maximálnu dobu 16 kalendárnych dní. Novoprijaté opatrenia umožňuje, aby rodičia detí **do 13 rokov** poberali ošetrovné **po celú dobu** trvania mimoriadnych opatrení, ktoré boli prijaté v súvislosti so vznikom a šírením ochorenia COVID-19. Samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré zostali doma s dieťaťom vo veku od 6 do 13 rokov, budú mať nárok na ošetrovné v prípade, že ho nečerpá iný člen rodiny. Nárok majú na výplatu 424 CZK (cca 15 EUR) za jeden deň, maximálne 13 144 CZK (cca 476 EUR) mesačne.

Daňová oblasť

- Boli zavedené **dva liberalizačné balíky**. Plošne budú **odpustené pokuty za oneskorené podanie daňového priznania** z príjmu fyzických a právnických osôb a úroky z omeškania až do 1. júla 2020. Je teda možné podať daňové priznanie a uhradiť daň z príjmu bez akejkoľvek sankcie **najneskôr do 1. júla 2020**. Nie je nutné dokladovať dôvody súvisiace s ochorením COVID-19. Budú taktiež odpustené pokuty za oneskorené podanie daňového priznania, ak daňový subjekt individuálne požiadala o odpustenie úroku z omeškania alebo o splátkový kalendár a preukáže dôvody súvisiace s koronavírusom.
- Plošne odpustené budú aj pokuty za oneskorené podanie kontrolného hlásenia vo výške 1 000 CZK (cca 36 EUR), ktoré subjekty dostali medzi 1. marcom a 31. júlom 2020. Generálne finančné riaditeľstvo vydá pokyn umožňujúci individuálne odpustiť pokuty za nepodania kontrolného hlásenia, a to na obdobie od 1. marca do 31. júla

²⁴ SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>.

2020, pričom musí byť preukázaná súvislosť s koronavírusom. Bude plošne odpustený správny poplatok za podanie žiadosti o odklad platby dane alebo splátkový kalendár a pod.

- V rámci druhého liberalizačného balíčka vláda schválila aj **odpustenie júnovej platby preddavku na daň z príjmu fyzických a právnických osôb**.
- Plošne bude odpustená pokuta za oneskorené podanie daňového priznania k **dani z nadobudnutia nehnuteľnosti**, ktoré je tak možné bez pokuty podať **až do 31. augusta 2020**.
- Zavedený má byť aj inštitút **spätného odpočtu daňovej straty** pri dani z príjmu fyzických aj právnických osôb. Daňovú stratu tak bude možné spätne odpočítať v daňovom priznaní za rok 2018 a 2019.²⁵

Ďalšie opatrenia

- Spustenie záverečnej fázy zavádzania elektronickej evidencie tržieb (EET) bude odložené do uplynutia troch mesiacov po ukončení núdzového stavu. V rovnakom čase bude platiť výnimka z používania EET pre všetkých.
- Zníženie úrokových sadzieb: dvojtyždňová repo sadzba bola znížená na 1,00%, lombardná sadzba na 2,00% a diskontná sadzba na 0,05% (platné od 27.03.2020).
- Banková rada rozhodla o znížení proticyklickej kapitálovej rezervy od 1. apríla 2020 na 1,00%. Česká národná banka tiež očakáva, že sa banky aj poisťovne zdržia výplaty dividend.²⁶

3.2. Fínsko

Stručné zhrnutie

- Celkový finančný rozsah opatrení dosahuje približne 15 miliárd EUR.
- Štát je pripravený v roku 2020 dotovať fungovanie fondov v nezamestnanosti sumou 20 mil. EUR.
- Finančné granty na podporu malých a stredných podnikov.
- Odklad platieb daní, ale aj sociálnych príspevkov a za určitých podmienok nájomného, elektriny, atď.
- Nárok na príspevok v nezamestnanosti, aj keď sa pracovný pomer ukončí dohodou.
- Podnikatelia majú dočasne povolené čerpanie dávok v nezamestnanosti.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- **700 mil. EUR určených na granty** poskytnuté Business Finland (organizácia na podporu rastu spoločností). Business Finland zaviedlo dve nové finančné služby v dôsledku prepuknutia koronavírusu. Sú určené **pre malé a stredné podniky** vo Fínsku,

²⁵ Tamtiež.

²⁶ Tamtiež.

ktoré zamestnávajú 6 až 250 ľudí, a pre stredné podniky, ktoré môžu zamestnávať viac ako 250 ľudí, ale majú ročný obrat nižší ako 300 mil. EUR.

- **300 mil. EUR určených na granty** poskytované centrami pre hospodársky rozvoj, dopravu a životné prostredie (centrá ELY). Centrá ELY budú podporovať **malé podniky**. Centrá poskytnú financovanie spoločnostiam, ktoré zamestnávajú 1–5 ľudí.
- Finančné granty sa poskytujú najmä pre tieto **odvetvia**: cestovný ruch a pomocné turistické služby, kreatívne a výkonné odvetvia a všetky odvetvia, v ktorých došlo k narušeniu dodávateľského reťazca koronakrízou.

Financovanie prostredníctvom záruk spoločnosti Finnvera²⁷

- Financovanie vo výške 10 mld. EUR.
- Spoločnosti sa musia najskôr spojiť so svojou vlastnou bankou, ktorá potom môže poskytnúť financovanie zaručené spoločnosťou Finnvera. Záruka spoločnosti Finnvera môže pokrývať **až 80 percent bankového úveru**.
- Ak kapitál zaručenej pôžičky nepresahuje 1 mil. EUR, spoločnosť Finnvera je pripravená zrýchliť spracovanie žiadostí a rozhodovanie. Predchádzajúci limit na zrýchlené spracovanie bol 150 000 EUR.

Dodatočné financovanie spoločností

- Spoločnosti so strednou kapitalizáciou môžu požiadať o dodatočné financovanie prostredníctvom **štátnej investičnej spoločnosti TESI**. Poslaním investičnej spoločnosti vo vlastníctve štátu TESI je rozvíjať fínsky trh s rizikovým kapitálom a súkromný kapitál, ako aj podporovať fínske podnikanie a fínsky hospodársky rast. Finančné prostriedky vyčlenené na túto podporu predstavujú 150 mil. EUR.
- Granty v hodnote **1 500 EUR** sú určené pre veľmi malé spoločnosti v niektorých odvetviach.
- 300 mld. EUR je vyčlenených na záruky spoločnosti.

Daňová oblasť

- Bol umožnený **odklad** platieb daní, ale aj sociálnych príspevkov a za určitých podmienok nájomného, elektriny atď.
- Možnosť odpustenia daní pre niektoré spoločnosti.

²⁷ Finnvera je špecializovaná finančná spoločnosť vlastnená štátom a je to oficiálna fínska agentúra pre vývozné úvery. Spoločnosť Finnvera poskytuje záruky proti politickým alebo obchodným rizikám spojeným s financovaním vývozu. Spoločnosť Finnvera posilňuje operačný potenciál a konkurencieschopnosť fínskych podnikov poskytovaním pôžičiek, domácich záruk, záruk na vývozné úvery a ďalších služieb spojených s financovaním vývozu. Riziká zahrnuté do financovania sú zdieľané medzi spoločnosťou Finnvera a ostatnými poskytovateľmi financovania. Politické riziká sú riziká, ktoré vyplývajú z hospodárskej alebo politickej situácie v krajine, v ktorej má fínska vývozná spoločnosť zákazníkov. Obchodné riziká sa týkajú buď kupujúceho alebo banky kupujúceho.

- Dňa 2. apríla 2020 fínska vláda navrhla **nižší úrok z omeškania** pre spoločnosti, ktoré majú problémy s platením daní. Úroková sadzba sa má znížiť zo 7 na 4 percentá. Taktiež má byť umožnené posunutie prvej platby o tri mesiace neskôr.

Opatrenia na trhu práce a v sociálnom zabezpečení

- Dočasné zníženie príspevku zamestnávateľa na dôchodkové poistenie: **dočasné zníženie** bude predstavovať 2,6 percentuálneho bodu do konca roku 2020. Po nadobudnutí účinnosti tohto opatrenia sa zníži bremeno zamestnávateľov v súkromnom sektore o 910 mil. EUR. Okrem toho sa o tri mesiace odloží platenie dôchodkových odvodov.
- Fínske odborové zväzy sa spolu so zamestnávateľskými organizáciami dohodli na **skrátení výpovednej lehoty** na dočasné prepustenie personálu z dvoch alebo šiestich týždňov na päť dní.
- Na kompenzáciu flexibility poskytovanej spoločnostiam vláda rozhodla aj o určitých opatreniach pre SZČO.
- Obdobie osobnej zodpovednosti v zabezpečení v nezamestnanosti sa zruší. Právne predpisy týkajúce sa nezamestnanosti sa zmenia a doplnia tak, že zamestnanec má **nárok na príspevok v nezamestnanosti**, aj keď sa pracovný pomer **ukončí dohodou**. Podmienka týkajúca sa doby zamestnania sa zmení. Štát je pripravený v roku 2020 dotovať fungovanie fondov v nezamestnanosti sumou 20 mil. EUR.
- **Podnikatelia** majú dočasne povolené čerpanie dávok v nezamestnanosti.²⁸

3.3. Holandsko

Stručné zhrnutie:

- Príspevok na náhradu príjmu pri poklese obratu najmenej o 20%.
- Dodatočná nenávratná náhrada príjmu pre SZČO do 1 500 EUR po dobu troch mesiacov.
- Jednorazová kompenzácia vo výške 4 000 EUR pre podnikateľov vo vybraných odvetviach (napr. reštaurácie, športoviská, atď.).
- Podniky dotknuté pandemiou majú možnosť požiadať o odklad platenia dane.
- Podniky, ktoré majú problémy so získaním bankových pôžičiek a bankových záruk, môžu využiť program záručného financovania podnikania.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- Podnikateľ, ktorý v dôsledku pandémie predpokladá **pokles obratu aspoň o 20%** môže požiadať o **príspevok na náhradu príjmu** po dobu troch mesiacov, ktorý umožní firmám naďalej **vyplácať mzdu** svojim zamestnancom (maximálne však 90% mzdy

²⁸ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF31lkq2aII6RaJw/edit>.

v závislosti od straty obratu, ostatnú časť platí zamestnávateľ). Ide o tzv. „dočasné núdzové premostňovacie opatrenie“ na náhradu straty príjmu zamestnancov pracujúcich na plný úväzok. Podmienkou je, aby počas tohto obdobia zamestnávateľ neprepustil žiadneho zamestnanca z ekonomických dôvodov a neznižoval mu príjem.²⁹

- Samostatne zárobkovo činné osoby majú tiež nárok na dodatočnú **nevratnú náhradu príjmu do 1 500 EUR** po dobu troch mesiacov prostredníctvom zrýchleného konania. V rámci tohto opatrenia majú SZČO tiež nárok na úver do maximálnej výšky 10 157 EUR so zníženou úrokovou sadzbou.³⁰
- Podnikatelia v konkrétnych odvetviach, ktorých činnosť bola obmedzená pandémiou COVID-19 (napr. reštaurácie, autoškoly, športoviská, kiná, atď.), majú nárok na **jednorazovú kompenzáciu vo výške 4 000 EUR**.³¹

Daňová oblasť

- Holandská vláda predstavila viaceré daňové opatrenia na zníženie záťaže pre podniky ovplyvnené šírením COVID-19.
- Podniky dotknuté pandémiou majú možnosť **požiadať o odklad** platenia dane. Odklad platí na dane z príjmu, dane z príjmu právnických osôb, DPH a splatnosť pokút. Úroky z vymáhania daní, ktoré zvyčajne začnú platiť po uplynutí platobnej lehoty sa dočasne znížia zo 4% na takmer 0%. Zníženie sa vzťahuje aj na sadzbu dane.
- Odklad platenia dane sa tiež týka poplatku prenajímateľa, stávkovej a lotérievej dane, environmentálnej a turistickej dane.

Finančný trh a odklad splácania úverov

- Podniky, ktoré majú problémy so získaním bankových pôžičiek a bankových záruk, môžu využiť **program záručného financovania podnikania**. Vláda navrhla zvýšiť garančný strop zo 400 mil. EUR na 1,5 mld. EUR.
- Malé podniky získajú možnosť odkladu pôžičiek po dobu 6 mesiacov so znížením úrokovej miery do 2%. Vláda podporí toto opatrenie balíkom vo výške 6 mil. EUR.³²

²⁹ BUSINESS.GOV.NL. *Corona crisis: temporary emergency bridging measure NOW*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/corona-crisis-temporary-emergency-measure-now/>>.

³⁰ BUSINESS.GOV.NL. *Temporary bridging measure for self-employed professionals (Tozo)*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/temporary-bridging-measure-self-employed-professionals-tozo/>>.

³¹ BUSINESS.GOV.NL. *Reimbursement for entrepreneurs in affected sectors (TOGS)*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/compensation-sectors-affected-corona-measures-togs/>>.

³² CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF3l1kq2aII6RaJw/edit>>.

3.4. Chorvátsko

Stručné zhrnutie

- Opatrenia sú zamerané na zachovanie pracovných miest a zabezpečenie miezd.
- V snahe udržať pracovné miesta bude zavedená minimálna mzda platená štátom pre všetkých postihnutých pandemiou ako stimul pre tých, ktorí by mohli prísť o prácu.
- Čiastočné alebo úplné oslobodenie niektorých podnikov od daní za apríl, máj a jún 2020.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- V snahe udržať pracovné miesta bude zavedená **minimálna mzda platená štátom pre všetkých postihnutých pandemiou** ako stimul pre tých, ktorí by mohli prísť o prácu.
- Čistá minimálna mzda bude zvýšená z 3 250 HRK na 4 000 HRK (525 EUR)³³.
- Štát bude celkovo platiť za zamestnanca (namiesto zamestnávateľov) 5 466 HRK (717 EUR). O toto opatrenie sa môžu uchádzať iba zamestnávatelia, ktorí neprepustili zamestnancov. V období od marca do mája 2020 budú celkové náklady na tento stimul predstavovať približne 8,5 miliardy HRK. Najnovšie údaje ukazujú, že už viac ako 69 000 zamestnávateľov požiadalo o túto podporu pre viac ako 410 000 pracovníkov.
- Dotácie na zamestnanie a samostatnú zárobkovú činnosť sa dočasne pozastavujú a tieto prostriedky sa prerozdelia, s cieľom udržať zamestnanosť.
- Opatrenie na udržanie **stálych sezónnych pracovníkov** sa predĺži o šesť mesiacov. Bude im pritom priznaná aspoň minimálna mzda a budú im hrazené príspevky na zdravotné a dôchodkové zabezpečenie.
- Opatrenia zahŕňajú aj osobitné pôžičky COVID-19 na **projekty financované z fondov EÚ** s cieľom zabezpečiť pracovný kapitál pre malé a stredné podniky a predĺži sa doba trvania všetkých projektov, ktoré sa mali skončiť v marci, apríli alebo máji. Vyplatenie 75% požadovaného financovania z kohézneho programu je potvrdené, zvyšných 25% sa vyplatí po preskúmaní, či sa finančné prostriedky vyčerpali tak, ako boli vyčlenené.

Ďalšie opatrenia

- Chorvátsko umožní podnikateľom a občanom postihnutým koronavírusom **odložiť** platby verejných príspevkov, ako napríklad **daň z príjmu a zisku** a príspevky na mzdy, na obdobie troch mesiacov s možnosťou predĺženia o ďalšie tri mesiace. Potom sa môžu platby uskutočňovať **v bezúročných splátkach po dobu 2 rokov**.
- Štát poskytne jednotkám miestnej samosprávy a inštitúciám zdravotného a dôchodkového poistenia bezúročné pôžičky.
- Platby členských poplatkov v rámci turistickej rady, ktoré platia podniky a prenajímatelia ubytovania sa odložia. Odložia sa aj turistické dane.

³³ Prepočty meny sú podľa kalkulačky NBS k 9.4.2020 dostupnej na: <<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>>.

- Podnikom v cestovnom ruchu sa tiež poskytne pomoc na zlepšenie ich peňažných tokov a odložia sa aj platby koncesných poplatkov za kempingy.
- Ministerstvo dopravy dočasne pozastaví poplatky za povolenia na prepravu na verejných cestách do 1. júna 2020 a **odloží sezónne zvýšenie cien mýta** na diaľniciach.³⁴

3.5. Írsko

Stručné zhrnutie:

- Dočasná mzdová subvencia vo výške 70%, ktorej maximálna týždenná výška predstavuje 410 EUR bez dane.
- Zvýšenie dávky v nezamestnanosti z 203 EUR na 350 EUR týždenne.
- Zvýšenie nemocenskej dávky z 203 EUR na 350 EUR týždenne.
- SZČO majú taktiež nárok na dávku v nezamestnanosti vo výške 350 EUR týždenne.

Národný akčný plán

Akčný plán, okrem iného, navrhuje minimalizovať sociálne a ekonomické riziká spojené s prepuknutím ochorenia COVID-19 prijatím potrebných opatrení v tejto oblasti.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- Zavedenie dočasnej mzdovej subvencie **vo výške 70%**, ktorej maximálna týždenná výška predstavuje 410 EUR bez dane. Cieľom je, aby podniky mohli naďalej vyplácať mzdu svojim zamestnancom.
- Pracovníci, ktorí už prišli o prácu súvislosti s koronakrízou, dostanú **zvýšenú dávku v nezamestnanosti**. Pôvodná dávka predstavovala sumu 203 EUR, po navýšení predstavuje 350 EUR týždenne. Rovnaká suma bude predstavovať aj nemocenskú dávku.
- **Samostatne zárobkovo činné osoby** majú taktiež **nárok na dávku v nezamestnanosti** vo výške 350 EUR týždenne, avšak túto dávku bude vyplácať priamo Ministerstvo práce a sociálnej ochrany.
- Odhaduje sa, že náklady na sériu finančných podpôr za obdobie 12 týždňov budú predstavovať 3,7 mld. EUR.

Nemocenská dávka

- 6-dňová čakacia doba na priznanie nemocenskej dávky sa nebude vzťahovať na osoby postihnuté ochorením COVID-19, alebo ak je z vyžadovaná samostatná izolácia. **Urýchlí sa tým vyplatenie dávky.**

³⁴ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF3l1kq2aI6RaJw/edit>.

- Sadzba dávky sa zvýšila z 203 EUR na 305 EUR týždenne počas maximálne 2 týždňov lekárskej vyžadovanej samostatnej izolácie alebo na celé trvanie neprítomnosti v práci po potvrdení diagnózy ochorenia COVID-19.
- Požiadavky na sociálne poistenie týkajúce sa nemocenskej dávky sa zmenia, alebo sa zruší doplnkový príspevok.
- Cieľom týchto opatrení je znížiť finančné straty, ktoré utrpia zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby.³⁵

Ďalšie opatrenia³⁶

- Opatrenia zabraňujúce ukončiť nájomné bývanie a zvýšiť nájomné.
- Zohľadnenie určitých časových období a termínov v legislatíve plánovania a výstavby.
- Zjednodušenie postupu registrácie pri nábore zdravotníckych pracovníkov v dôchodkovom veku.
- Uľahčenie fungovania súdov zameraných na ochranu duševného zdravia počas pandémie.
- Podpora opätovného zaradenia bývalých členov stálych ozbrojených síl.

3.6. Malta

Stručné zhrnutie:

- Kompenzácia ušlej mzdy od štátu vo výške 800 EUR mesačne (minimálna mzda).
- SZČO, ktorých činnosť bola v dôsledku vládnych nariadení pozastavená, majú nárok na štátnu kompenzáciu vo výške 800 EUR mesačne.
- Osobitná dávka v nezamestnanosti vo výške 166,15 EUR na týždeň (plný úväzok), resp. 103,85 EUR na týždeň (polovičný úväzok).
- Priama platba vo výške 166,15 EUR týždenne pre zdravotne postihnuté osoby (plný úväzok), resp. 103,85 EUR týždenne (čiastočný úväzok).
- Jednorazový príspevok od štátu v hodnote 350 EUR na kompenzáciu ušlej mzdy z dôvodu nariadenej 14-dňovej karantény.
- Dotácie na zabezpečenie práce na diaľku.
- Štátne dotácie na nájom pre osoby, ktoré prišli o zamestnanie v dôsledku pandémie.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- Zamestnanci podnikov zasiahnutých šírením pandémie majú nárok na **kompenzáciu ušlej mzdy** od štátu vo výške 800 EUR mesačne (minimálna mzda) a na ďalších 23 EUR pre zamestnancov podnikov, ktoré utrpeli najväčšie straty. Zamestnancom, ktorí

³⁵ Tamtiež.

³⁶BURKE, S. – GUPTA, H. *Emergency measures in Public Interest COVID -19, Bill 2020*. [online].[cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <https://ptfs-oireachtas.s3.amazonaws.com/DriveH/AWData/Library3/Research%20Publications/pdf/billEmergcov250320_250320_135459.pdf>.

poberajú vyššiu ako minimálnu mzdu, je **zamestnávateľ povinný uhradiť rozdiel**. Zamestnanci na čiastočný úväzok majú nárok na 500 EUR mesačne.

- SZČO, ktorých činnosť bola v dôsledku vládnych nariadení pozastavená, majú nárok na 800 EUR mesačne.
- Vláda sa tiež zaviazala poskytovať príspevok zamestnancom v podnikoch, ktoré zaznamenali pokles príjmov aspoň o 25%. Príspevok je ekvivalentom mzdy na jeden deň za týždeň v rámci kalendárneho roka, čo predstavuje 160 EUR na mesiac na jedného zamestnanca. Osoby pracujúce na ostrove Gozo majú nárok na príspevok dva dni v mesiaci.
- Osoby, ktoré v dôsledku pandémie prišli o svoje zamestnanie majú nárok na **osobitnú dávku v nezamestnanosti**. V prípade práce na plný úväzok predstavuje dávka 166,15 EUR na týždeň, na polovičný úväzok 103,85 EUR na týždeň.
- Osoby so zdravotným postihnutím pracujúce v súkromnom sektore na plný úväzok, ktoré sú riadne zaregistrované cez portál JobsPlus³⁷ sa môžu rozhodnúť zostať doma z dôvodu ochrany zdravia a získať tak nárok na priamu platbu v hodnote 166,15 EUR týždenne. V prípade práce na polovičný úväzok majú nárok na 103,85 EUR na týždeň.
- Vláda ďalej poskytne zamestnancom **jednorazový príspevok** v hodnote 350 EUR na kompenzáciu ušlej mzdy z dôvodu nariadenej 14-dňovej **karantény**.³⁸
- Poskytnutie dotácií na zabezpečenie práce na diaľku: uvedené opatrenie má podporiť zamestnávateľov a SZČO, aby investovali do technológií, ktoré umožňujú prácu na diaľku a čiastočne pokrývajú náklady na prácu na diaľku.

Ošetrovné

- Aspoň jeden rodič pracujúci v súkromnom sektore na plný úväzok, ktorý musí zostať doma a **stará sa o školopovinné dieťa** má nárok na priamu platbu v hodnote 166,15 EUR týždenne, alebo 103,85 EUR pre zamestnancov pracujúcich v súkromnom sektore na polovičný úväzok, ak nemôžu vykonávať svoju prácu prostredníctvom dohody o práci na diaľku. Uvedené opatrenie sa vzťahuje aj na rodiny s jedným rodičom.

Daňová oblasť

- Podniky a samostatne zárobkovo činné osoby majú nárok na **odklad** platenia dane, DPH a odvodov do sociálnej poisťovne. Odklad platí na dane so splatnosťou do konca apríla 2020.
- Opatrenie je primárne zamerané na podniky v rámci **cestovného ruchu, dopravy a výroby**. Odhaduje sa, že uvedené opatrenie zlepši likviditu o 700 mil. EUR. Vláda

³⁷ JobsPlus Malta predstavuje ekvivalent Úradu práce SR.

³⁸ BDO. *Obtaining Financial Support for Individuals*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Online na: <[https://www.bdo.com.mt/en-gb/industries/coronavirus-\(covid-19\)-crisis-hub/covid-19-financial-support-for-individuals](https://www.bdo.com.mt/en-gb/industries/coronavirus-(covid-19)-crisis-hub/covid-19-financial-support-for-individuals)>.

následne preskúma možné predĺženie uvedeného opatrenia v závislosti od aktuálnych ekonomických podmienok.

Finančný trh

- Pre firmy žiadajúce operatívne pôžičky s nízkou úrokovou sadzbou a dlhšou dobou splatnosti je poskytnutých 900 mil. EUR. Tieto budú financované z **grantov** z Národného rozvojového a sociálneho fondu a fondov EÚ.

Odklad splácania úverov

- Súkromným osobám bude poskytnuté **trojmesačné moratórium na hypotéky**.

Ďalšie opatrenia

- Osoby, ktorým sa ukončil pracovný vzťah so zamestnávateľom do 9. marca 2020 v dôsledku pandémie, vrátane samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré do tohto dátumu prišli o zamestnanie, majú nárok na **dávku v nezamestnanosti** v hodnote 166,15 EUR na týždeň. V prípade práce na polovičný úväzok majú nárok na 103,85 EUR na týždeň.
- Vláda poskytne **dotácie na nájom** pre osoby, ktoré prišli o zamestnanie v dôsledku pandémie.³⁹

3.7. Poľsko

Stručne zhrnutie:

- Zamestnávatelia majú nárok na finančnú pomoc na ochranu pracovných miest v dvoch prípadoch – v prípade prestoja alebo skrátenia pracovného času.
- V oboch prípadoch sa štát zaviazal hradiť príspevky na sociálne zabezpečenie.
- SZČO majú nárok na jednorazový príspevok v hodnote 2080 PLN (cca 455,71 EUR).
- Rodičia, ktorí sú nútení zostať doma s deťmi do 8 rokov z dôvodu zatvorenia škôl, majú nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa.
- Daňovníci sú oslobodení od poplatkov súvisiacich s odložením splatnosti daní.
- Možnosť odkladu splácania úverov o tri mesiace.

Ochrana podnikov a pracovných miest

- Vláda v rámci balíka na ochranu pracovných miest vyčlenila **30 mld. PLN** (6,5 mld. EUR). Zamestnávatelia majú nárok na finančnú pomoc na ochranu pracovných miest v dvoch prípadoch – v prípade prestoja alebo skrátenia pracovného času.

³⁹ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF31lkq2aII6RaJw/edit>.

- Zamestnávateľ môže **skrátiť pracovný čas** svojich zamestnancov **najviac o 20%** s podmienkou, že plat nemôže klesnúť pod minimálnu mzdu. Štát v tomto prípade prispeje zamestnancom **40% zo mzdy**.
- V prípade prestoja dosahuje finančná pomoc štátu až 50% zo mzdy na zamestnanca.
- V oboch prípadoch sa štát zaviazal hradiť príspevky na sociálne zabezpečenie.
- SZČO majú nárok na **jednorazový príspevok** v hodnote 2080 PLN (cca 455,71 EUR).⁴⁰

Ošetrovné

- Rodičia, ktorí sú nútení zostať doma s deťmi do 8 rokov z dôvodu zatvorenia škôl, majú nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa.

Daňová oblasť

- Daňovníci sú oslobodení od poplatkov súvisiacich s odložením splatnosti daní.
- Predĺženie lehôt na podanie účtovných uzávierok.
- Pozastavenie dane z maloobchodného predaja.
- Predĺženie lehôt na verejné obstarávanie.

Finančný trh

- Úrad pre finančný dohľad a Ministerstvo financií vytvorili osobitný **regulačný balík v hodnote 70,3 mld. PLN** (takmer 15,6 mld. EUR), ktorý predstavuje špecializované a ciele nástroje pre finančný trh. Špeciálne opatrenia týkajúce sa **likvidity v bankovom sektore** zaviedla aj Národná banka Poľska.
- V rámci balíka financovania podnikov, do ktorého štát prispel viac ako 72 mld. PLN (15,9 mld. EUR) majú **mikropodniky** zamestnávajúce najviac 9 zamestnancov nárok na **získanie úveru v hodnote najviac 5000 PLN** (cca 1095,46 EUR). Úver je **nenávratný** v prípade, ak firma počas nasledujúcich troch mesiacov neprepustí svojich zamestnancov.
- Rozšírenie programu záruk de minimis národnej rozvojovej banky pre malé a stredné podniky: do konca roku 2020 budú môcť mikropodniky, malé a stredné podniky získať pôžičku so zárukou de minimis do výšky 3,5 mil. PLN (cca 766 820,76 EUR).

Odklad splácania úverov

- Z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie majú fyzické a právnické osoby nárok na **odklad splácania úverov o tri mesiace**. Banky počas tohto obdobia **nebudú účtovať poplatky** ani provízie za prijímanie a posudzovanie žiadostí o pozastavenie splácania úverov.⁴¹
- Refinancovanie leasingových zmlúv Agentúrou pre priemyselný rozvoj.

⁴⁰ FILAR, I. *Bezpieczeństwo pracowników*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Online na: <<https://www.gov.pl/web/tarczaantykrzysowa/bezpieczenstwo-pracownikow>>.

⁴¹ Tamtiež.

Ďalšie opatrenia

- Úrad pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa (UOKiK) podniká kroky zamerané na ochranu spotrebiteľov a dlžníkov **pred neoprávneným zvyšovaním cien**.
- Poskytnutie štátnej pomoci pri **reštrukturalizácii** malých a stredných podnikov.
- Mikropodniky a SZČO majú tiež nárok na **oslobodenie** od platenia príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia po dobu troch mesiacov.

3.8. Rakúsko

Stručné zhrnutie:

- Rakúsky parlament zatiaľ prijal dva balíky opatrení na boj proti šíreniu ochorenia Covid-19 a na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov krízy spojenej s týmto ochorením. Očakáva sa prijatie ďalších opatrení.
- Celková hodnota balíkov je stanovená na 38 mld. EUR (cca 10% HDP).
- 4 mld. EUR je určených na *Kurzarbeit*⁴² a na podporu malých a stredných podnikov.
- 9 mld. EUR je určených na štátne záruky a na pôžičky pre veľké firmy.
- 15 mld. EUR je určených na núdzovú pomoc pre odvetvia, ktoré boli najviac zasiahnuté.
- 10 mld. EUR v podobe odkladov platieb dane.

Ochrana podnikov a pracovných miest

Kurzarbeit⁴²

- **Dočasné skrátenie bežného pracovného času** a zníženie mzdy, ktorého cieľom je zabezpečiť naďalej zamestnávať čo najviac zamestnancov.
- Podporu je možné získať **na 3 mesiace**, s prípadným predĺžením celkovo na pol roka. V rámci týchto troch mesiacov musia zamestnanci odpracovať **aspoň 10% pracovného času, maximálne 90%**. Toto opatrenie možno použiť už do 48 hodín (pôvodne to bolo šesť týždňov).
- Štát hradí 80% mzdy u miezd nad 2 686 EUR (až do výšky 5 370 EUR), 85% u miezd od 1700 EUR až do 2 685 EUR a 90% u miezd do 1700 EUR. Štát prevezme náklady na odvody.

Fond pre SZČO, živnostníkov a mikropodnikateľov

- Fond je určený pre tých, ktorí zamestnávajú **maximálne desiatich zamestnancov**.

⁴² Termín, ktorý sa používa pre dohodu medzi zamestnancami, zamestnávateľom a štátom. Zamestnancom sa skráti pracovný čas a ušlý príjem im doplatí štát. Zamestnávateľ sa zaviazal, že nikoho neprepustí. Kurzarbeit fungoval v niekoľkých európskych krajinách počas ekonomickej krízy v roku 2009.

- Cieľom je zmierniť prípadne ťažkosti spôsobené koronakrízou, poskytnutím príspevkov na pokrytie osobných životných nákladov. Žiadosti o predmetný príspevok spracováva Rakúska obchodná komora. Vrátenie dotácií nie je potrebné.⁴³

Opatrenia sociálneho poistenia

- Všetci poistenci, ktorí očakávajú finančné straty v dôsledku koronakrízy, ktorí sú postihnutí chorobou alebo karanténou, môžu požiadať o **odklad** príspevkov na sociálne poistenie, ich **platu v splátkach**, **zníženie** príspevkového základu, alebo **odpustenie úrokov z omeškania**.

Daňová oblasť

- Je možné požiadať o **odloženie** platenia dane, alebo jej splácanie v splátkach.
- Zároveň je možné požiadať o **odpustenie úrokov z omeškania**.
- Je taktiež možné **požiadať o zníženie preddavkov** na daň z príjmu do 31. októbra, ak je očakávaný príjem za príslušný rok nižší.
- Žiadosť musí obsahovať odôvodnenie, v ktorom je vysvetlené zníženie očakávaného zisku v dôsledku zmenenej hospodárskej situácie.⁴⁴

Finančný trh

- **Štátne záruky** pre malé a stredné podniky (MSP) sa rozšíria aj na väčšie spoločnosti, ktorých cieľom je poskytnúť dostatočnú likviditu MSP a väčším spoločnostiam, ktoré sú krízou dotknuté, na preklopenie doby mimoriadnych opatrení.
- Štátne záruky je možné použiť **na prevádzkové úvery alebo odloženie existujúcich úverov** zdravých spoločností. Špeciálne štátne záruky môžu využiť spoločnosti podnikajúce v cestovnom ruchu, a to vo výške 80% hodnoty úveru. Poplatky spojené s úverom budú platené vládou.

Opatrenia v sektore obchodu

V spolupráci Ministerstva hospodárstva so Zväzom obchodu vznikla iniciatíva, pri ktorej **si obchodníci navzájom pomáhajú**. Hlavným zmyslom je, aby bolo v oblasti potravinárstva **dostatok pracovníkov**, tých na čas uvoľnia obchodníci z iných odvetví, tak aby bolo zabezpečené plynulé zásobovanie obchodov, vykladanie a dopĺňovanie tovaru. Toto opatrenie umožňuje **dočasné najímanie pracovníkov v maloobchode**. Cieľom je zamestnať čo

⁴³ SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

⁴⁴ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF311kq2aII6RaJw/edit>>.

najvyšší počet zamestnancov z potravinárskeho sektora tým, že budú môcť pracovať v potravinárskom sektore počas trvania mimoriadnych opatrení.⁴⁵

4. Doplnujúce informácie z ďalších krajín

4.1. Belgicko

V Belgicku boli dosiaľ prijaté dva balíky opatrení. **Prvý balík** bol prijatý 6. marca 2020 federálnou vládou a zahŕňal nasledovné opatrenia:

- dočasná podpora v nezamestnanosti z dôvodu *vis maior*;
- dočasná podpora v nezamestnanosti z ekonomických dôvodov;
- odklad platieb DPH pre spoločnosti;
- odklad platieb sociálnych príspevkov pre zamestnávateľov a SZČO;
- odklad platieb zálohových daní;
- odklad platby dane;
- zníženie zálohových daní pre SZČO;
- SZČO môžu požiadať o náhradu príjmu;
- flexibilita pri vykonávaní verejnej zákazky.

Druhý balík bol prijatý 20. marca 2020 a zahŕňal nasledovné opatrenia:

- podpora kúpnej sily zamestnancov (dočasná podpora v nezamestnanosti priznaná automaticky; automatický odklad platby dane z príjmu);
- rozšírenie opatrení pre SZČO, MSP, spoločnosti v ťažkostiach a tie, ktoré museli svoju prevádzku zatvoriť;
- osobitné opatrenia na podporu špecifických odvetví (hotely, reštaurácie, kaviarne, cestovný ruch, sektor spoločenských podujatí, poľnohospodárstvo, potravinárske spoločnosti);
- balík špecifikoval opatrenia zavedené pre SZČO.⁴⁶

4.2 Bulharsko

Bulharská vláda oznámila 24. marca 2020 ekonomické opatrenia na boj proti koronakríze, medzi ktoré patrí:

- vyčlenenie **4,5 mld. BNG** (cca 2,3 mld. EUR)⁴⁷ **na podporu hospodárstva**;
- kapitalizácia Rozvojovej banky Bulharska sumou 700 mil. BGN (cca 358 mil. EUR);

⁴⁵ SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.

⁴⁶ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF311kq2aI6RaJw/edit>>.

⁴⁷ Prepočty meny sú podľa kalkulačky NBS k 9.4.2020 dostupnej na: <<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka>>.

- 500 mil. BNG (cca 255 mil. EUR) vyčlenených na zvýšenie výdavkov ministerstiev vnútra, obrany a zdravotníctva;
- podporná schéma na úhradu mzdy zamestnancom na nútenom neplatenom voľne, tak že štát uhradza 60% mzdy zamestnancom na nútenom neplatenom voľne, ak má firma pokles tržieb o 20%;
- 1 miliarda BGN (cca 510 mil. EUR) vyčlenená na pokrytie kompenzačných benefitov pre pracovníkov;
- odklad platby niektorých daní do 30. júna 2020.⁴⁸

4.3. Estónsko

Estónska vláda schválila 19. marca 2020 balík ekonomických opatrení na zmiernenie situácie pracovníkov a podnikov v Estónsku v súvislosti s koronakrízou. Plánovaný balík opatrení bude predstavovať **najmenej 2 mld. EUR**.

Estónska vláda ďalej 2. apríla 2020 schválila zákon o dodatočnom rozpočte a predložila ho parlamentu. Dodatočný rozpočet prideliuje finančné prostriedky potrebné na realizáciu balíka ekonomických opatrení prijatého vládou 19. marca 2020. Tento balík zahŕňa:

- podporu spoločností prostredníctvom Nadácie KredEx (zabezpečenie úveru za už vydané bankové úvery s cieľom umožniť úpravu splátkového kalendára);
- Fond poistenia v nezamestnanosti (250 mil. EUR): cieľom je pomôcť zamestnancom udržať si príjem v mimoriadnej situácii; náhrada sa vypláca zamestnancovi, ktorého objem práce alebo odmena sa znížil najmenej o 30%; náhrada sa vo všeobecnosti vypláca **vo výške 70% priemernej hrubej mzdy** zamestnanca, najviac však 1 000 EUR mesačne;
- podpora trhu práce, zavedenie nemocenských a daňových úľav;
- za obdobie od marca do mája 2020 **štát nahradí prvé tri dni práceneschopnosti** pri všetkých žiadostiach. Na pokrytie tohto opatrenia bude vyčlenených viac ako 7 mil. EUR;
- opatrenia s dlhodobjšími účinkami: odklad daňových nedoplatkov, dočasné pozastavenie štátneho príspevku do druhého piliera dôchodkového systému, zníženie spotrebných daní, ako aj čiastočné vyrovnanie priamych nákladov na kultúrne a športové podujatia zrušené v dôsledku koronavírusu a straty príjmu;
- doplnkový rozpočet podporuje aj miestne samosprávy, stavebníctvo, vývoj IT, vzdelávanie a výskum a ďalšie núdzové opatrenia;
- vidiecke spoločnosti môžu požiadať Nadáciu pre rozvoj vidieka o záruky (do 50 mil. EUR), podnikateľské pôžičky (do 100 mil. EUR), alebo o financovanie pozemkového kapitálu (do 50 mil. EUR).

⁴⁸ CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF3l1kq2aII6RaJw/edit>.

4.4. Francúzsko

Prvou odpoveďou na súčasnú krízu je **zabezpečiť fungovanie automatických stabilizátorov**, ktoré sú najdôležitejšie v EÚ: strata jedného percentuálneho bodu vedie k zvýšeniu deficitu verejných financií o 0,63 percentuálneho bodu.

Boli prijaté dva zákony, z ktorých najdôležitejšie opatrenia sú najmä:

- **odklad platieb** sociálnych príspevkov alebo daní a za určitých podmienok nájomného, elektriny, atď.;
- možnosť **odpustenia daní** pre niektoré spoločnosti;
- **grant** v hodnote 1500 EUR pre veľmi malé spoločnosti v niektorých odvetviach;
- záruky za pôžičky pre spoločnosti (300 mld. EUR);
- zovšeobecnenie čiastočnej kompenzácie v nezamestnanosti (v tejto fáze 1 mld. EUR).⁴⁹

4.5. Nemecko

Bol prijatý balík opatrení, ktorého cieľom je zmierniť následky koronakrízy pre občanov, podniky, hospodárstvo a spoločnosť:

- **100 mld. EUR** pre fond, ktorý môže prijímať priame kapitálové podiely v spoločnostiach a **100 mld. EUR** v úveroch rozvojovej banky verejného sektora na pôžičky pre podniky, ktoré sa kvôli kríze ocitli v ťažkostiach;
- ďalej bolo vyčlenených 50 mld. EUR **na rýchlu podporu SZČO a najmenších podnikov** s 10 alebo menej zamestnancami;
- **veľké firmy** budú mať prístup k fondu vo výške 600 mld. EUR a v prípade potreby môžu byť znárodnené;
- **na zdravotnícky systém** bolo vyčlenených celkom 58,5 mld. EUR, z toho 3,5 mld. EUR osobitne na výskumné a ochranné zariadenia.⁵⁰

4.6. Portugalsko

Portugalská vláda prijala nasledovné opatrenia:

- opatrenie na ochranu pracovných miest, ktorým majú zamestnávateľia nárok na štátnu finančnú podporu v prípade, že zaznamenali výrazne nižšie príjmy v dôsledku šírenia vírusu: finančná podpora je zameraná na vyplácanie miezd zamestnancov, zamestnávateľia sú tiež oslobodení od platenia odvodov a majú nárok na dodatočný finančný stimul na udržanie svojej činnosti;
- balík opatrení **na zabezpečenie likvidity firiem** vo výške 200 mil. EUR, navýšený o ďalších 200 mil. EUR;

⁴⁹ Tamtiež.

⁵⁰ Tamtiež.

- na ochranu rodín sa zaviedlo **moratórium na splácanie hypoték až do septembra 2020**;
- pri splnení zákonných podmienok môžu fyzické aj právnické osoby požiadať o odklad platenia dane a jej neskoršie vyplatenie v troch až šiestich splátkach bez úrokov z omeškania;
- zníženie sadzby príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia;
- zamestnanci a SZČO, ktorí sa musia starať o školopovinné dieťa, majú nárok na príspevok vo výške maximálne **trojnásobku minimálnej mesačnej mzdy**;
- **dočasný odklad povinnosti platby nájmu**.⁵¹

⁵¹ Tamtiež.

Záver

V záujme zmiernenia dôsledkov tzv. koronakrízy na životné podmienky ľudí, ako aj na hospodárstvo, prijala EÚ a jej členské štáty rôzne sociálne a ekonomické opatrenia. Cieľom predloženej porovnávacíj analýzy bolo preto **priniesť prehľad opatrení** zameraných na boj so sociálno-ekonomickým dopadom pandémie ochorenia COVID-19, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ a taktiež v jej vybraných členských krajinách. Materiál začal priblížením prijatých opatrení v rámci EÚ a pokračoval zameraním sa na sociálno-ekonomické opatrenia prijaté na Slovensku. Ďalej boli v analýze v abecednom poradí uvedené krajiny, ktoré môžu slúžiť ako **príklady dobrej praxe**. Následne materiál priniesol stručný prehľad stimulov prijatých v ďalších doplnujúcich krajinách.

Pokiaľ ide o **úroveň EÚ**, tak Európska komisia v predchádzajúcich dňoch a týždňoch prijala **komplexnú hospodársku reakciu** na vypuknutie pandémie, pričom uplatnila **úplnú flexibilitu fiškálnych pravidiel EÚ**. Zároveň **zrevidovala** svoje **pravidlá štátnej pomoci** a **zaviedla investičnú iniciatívu** v reakcii na koronakrízu **vo výške 37 miliárd EUR** s cieľom zabezpečiť likviditu pre malé podniky a sektor zdravotnej starostlivosti. Navrhla tiež rozsiahle opatrenia na mobilizáciu každého jedného eura z rozpočtu EÚ na ochranu životov a živobytia a **spustila novú iniciatívu nazvanú SURE** (podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii), ktorá pomáha zachovať pracovné miesta a podporovať rodiny. Okrem iného Komisia navrhla aj **presmerovať všetky dostupné štrukturálne fondy na opatrenia súvisiace s reakciou na koronavírus** a zamerala sa aj na podporu poľnohospodárov, rybárov a najodkázanejšie osoby.

Keď sa pozrieme na jednotlivé analyzované členské štáty EÚ, tak zistíme, že **všetky** prijali určité opatrenia zamerané na ochranu podnikov a pracovných miest. Tieto opatrenia majú za cieľ podporiť najmä podniky a ich zamestnancov zasiahnutých šírením pandémie COVID-19, ale aj SZČO, ktorých činnosť bola v dôsledku danej krízy pozastavená. Ako príklad môže byť uvedený napr. **program Kurzarbeit**, kedy sa zamestnancom skráti pracovný čas a ušlý príjem im doplatí štát. Zamestnávateľ sa pritom zaviazal, že nikoho neprepustí. *Kurzarbeit* momentálne funguje napr. **v Česku, či Rakúsku**.

Ako ďalší príklad dobrej praxe, pokiaľ ide opatrenia zamerané na zachovanie pracovných miest, môže slúžiť aj **Malta**, ktorá umožnila **čerpanie dotácií na zabezpečenie práce na diaľku**. Uvedené opatrenie má podporiť zamestnávateľov a SZČO, aby investovali do technológií, ktoré umožňujú prácu na diaľku. Taktiež môžu tieto dotácie čiastočne slúžiť aj na pokrytie nákladov pri práci na diaľku.

Spoločným menovateľom opatrení prijatých naprieč sledovanými krajinami je, že boli prijímané aj **v daňovej oblasti**. Väčšinou ide o posunutie zákonných lehôt na podanie daňových priznaní, odklad platieb daní, či za určitých stanovených podmienok aj odpustenie platby niektorých typov daní. Taktiež bola zavedená aj možnosť odpustenie pokuty za oneskorené podanie daňového priznania a pod.

Opatrenia umožňujúce odklad alebo pozastavenie platieb príspevkov na **sociálne zabezpečenie** boli prijaté príklad v Belgicku, Fínsku, Francúzsku, či Rakúsku. Opatrenia, ktoré určitým spôsobom upravujú výšku, či čerpanie dávky v nezamestnanosti, boli prijaté napr. v Belgicku, Fínsku, Írsku, či na Malte.

V niektorých členských krajinách bolo predĺžené vyplácanie **ošetrovného** pre rodiča, ktorý je s dieťaťom doma, na celé obdobie starostlivosti o dieťa počas uzatvorenia škôl i predškolských zariadení (napr. Česko, Malta, Poľsko a Slovensko). Pričom napr. na Slovensku sa po novom môžu rodičia pri čerpaní ošetrovného aj striedať.

Krajiny prijímali aj opatrenia zamerané na podporu **finančného trhu a likvidity**, ktorých cieľom je formou záruk za úvery a bonifikáciou úrokov k úverom poskytovaným pre podniky prispieť k udržaniu ich prevádzok. Príkladom dobrej praxe pokiaľ ide o odklad splácania úverov malých podnikov môže byť napr. Holandsko. Malé podniky v Holandsku získajú možnosť odkladu pôžičiek po dobu 6 mesiacov so znížením úrokovej miery do 2%. Vláda podporí toto opatrenie balíkom vo výške 6 mil. EUR. O odloženie splátok môžu požiadať klienti bánk, ktorými sú fyzické osoby, živnostníci a malé a stredné podniky, ktoré majú do 250 zamestnancov aj na Slovensku. Žiadosť môže pritom podať ktorýkoľvek z dlžníkov úveru. Cieľom je, aby žiadosť mohla podať nielen osoba, ktorej bol úver poskytnutý, ale aj spolužiadateľ. V Poľsku môžu o odklad splácania úveru požiadať fyzické aj právnické osoby, na Malte bude súkromným osobám poskytnuté trojmesačné moratórium na hypotéky.

V skúmaných krajinách, rovnako tak na úrovni EÚ, boli prijímané rôzne sociálne a ekonomické opatrenia, ktoré sú podrobnejšie uvedené v hlavnej časti predloženej analýzy. Cieľom záveru je ich len stručné zhrnutie a poukázanie na zaujímavé opatrenia, ktoré by mohli slúžiť ako príklady dobrej praxe. V záverečnej časti práce je tiež nutné poukázať na fakt, že jednotlivé krajiny v aktuálnom období prijímajú nové resp. upravujú už prijaté opatrenia pomerne často. Predložená štúdia je preto prehľadom opatrení prijatých a dostupných k 9. aprílu 2020 a postupne bude v priebehu času **aktualizovaná podľa dostupnosti** nových informácií.

Použité zdroje

1. BDO. *Obtaining Financial Support for Individuals*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Online na: <[https://www.bdo.com/mt/en-gb/industries/coronavirus-\(covid-19\)-crisis-hub/covid-19-financial-support-for-individuals](https://www.bdo.com/mt/en-gb/industries/coronavirus-(covid-19)-crisis-hub/covid-19-financial-support-for-individuals)>.
2. BURKE, S. – GUPTA, H. *Emergency measures in Public Interest COVID -19, Bill 2020*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <https://ptfs-oireachtas.s3.amazonaws.com/DriveH/AWData/Library3/Research%20Publications/pdf/billEmergcov250320_250320_135459.pdf>.
3. BUSINESS.GOV.NL. *Corona crisis: temporary emergency bridging measure NOW*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/corona-crisis-temporary-emergency-measure-now/>>.
4. BUSINESS.GOV.NL. *Reimbursement for entrepreneurs in affected sectors (TOGS)*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/compensation-sectors-affected-corona-measures-togs/>>.
5. BUSINESS.GOV.NL. *Temporary bridging measure for self-employed professionals (Tozo)*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Online na: <<https://business.gov.nl/subsidy/temporary-bridging-measure-self-employed-professionals-tozo/>>.
6. CZ CHAMBER OF DEPUTIES – EP EGOV UNIT. *COVID-19 - ECONOMIC MEASURES*. [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné na: <<https://docs.google.com/document/d/1CNbei8Au3DZ2AtwmwMFfLC8PQcETF311kq2all6RaJw/edit>>.
7. EUROPEAN COMMISSION. *Annexes to the communication from the commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Central Bank, the European Investment Bank and the Eurogroup - coordinated economic response to the Covid-19 outbreak*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-annex-coordinated-economic-response-covid19-march-2020_en.pdf>.
8. EUROPEAN COMMISSION. *SURE Supporting Member States to help protect people in work and jobs*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/sure_factsheet.pdf>.
9. EURÓPSKA KOMISIA. *Opatrenia v reakcii na koronavírus – Hospodárstvo*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_sk>.
10. FILAR, I. *Bezpieczeństwo pracowników*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Online na: <<https://www.gov.pl/web/tarczaantykryzysowa/bezpieczenstwo-pracownikow>>.
11. HARARI, D. – KEEP, M. *Coronavirus: Effect on the economy and public finances*. Briefing paper No. 8866. House of Commons Library. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na: <<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8866/>>.
12. MF SR. *Ministerstvo financií predstavilo opatrenia v rámci „Lex korona“*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/ministerstvo-financii-predstavilo-opatrenia-ramci-lex-korona.html>>.

13. MF SR. *Na preplatky daňovníci nebudú musieť čakať*. [online]. [cit. 2020-04-07].
Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/na-preplatky-danovnici-nebudu-musiet-cakat.html>>.
14. MF SR. *Odklad splácania úverov sa stane realitou*. [online]. [cit. 2020-04-07].
Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/odklad-splacania-uverov-stane-realitou.html>>.
15. MPSVR SR. *Prvá sociálna pomoc v čase pandémie*. [online]. [cit. 2020-04-07].
Dostupné na: <<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/prva-socialna-pomoc-case-pandemie.html>>.
16. MPSVR SR. *Spustili sme prvú pomoc*. [online]. [cit. 2020-04-07]. Dostupné na:
<<https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/spustame-prvu-pomoc.html>>.
17. NR SR. *Uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európske záležitosti z 2. apríla 2020 k aktuálnej situácii ohľadom šírenia globálnej pandémie nového koronavírusu a dôsledkom tejto pandémie na každodenný život a európske hospodárstvo v kontexte súvisiacich opatrení*. [online]. [cit. 2020-04-09]. Dostupné na:
<<https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Committee?committeeExternalId=166>>.
18. SMETANKOVÁ, D. – KRČEK, T. – TETOUROVÁ, E. *Přehled opatření na zmírnění socioekonomických dopadů koronavirové nákazy Covid-19*. [online]. [cit. 2020-04-06].
Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>>.
19. STATISTA. *Forecasted global real GDP growth due to COVID-19 2019-2021*. [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné na:
<<https://www.statista.com/statistics/1102889/covid-19-forecasted-global-real-gdp-growth/>>.
20. WORLDOMETER. *COVID-19 Coronavirus pandemic*. [online]. [cit. 2020-04-16].
Dostupné na: <<https://www.worldometers.info/coronavirus/#countries>>.

Prílohy

Tabuľka č. 1: Prehľad počtu prípadov ochorenia COVID-19 vo vybraných štátoch sveta k 16.04.2020 (o 21:00 hod.)

Názov krajiny	Dátum prvého výskytu	Celkový počet prípadov	Prípady na 1 mil. obyvateľov	Nové prípady	Aktuálne prípady	Aktuálne prípady vážne	Celkový počet vyliečených	Vyliečení na 1 mil. obyvateľov	Celkový počet úmrtí	Úmrtia na 1 mil. obyvateľov	Mortalita (%)	Nové úmrtia	Celkový počet testov	Testy na 1 mil. obyvateľov
Svet	7.1.2020	2 171 424	279	84 993	1 480 302	57 062	546 272	70	144 850	19	21%	6 231	-	-
Belgicko	3.2.2020	34 809	3 003	1 236	22 390	1 182	7 562	652	4 857	419	39%	417	134 303	11 588
Bulharsko	6.3.2020	800	115	53	640	37	122	18	38	5	24%	2	18 502	2 663
Česko	29.2.2020	6 359	594	58	5 218	75	972	91	169	16	15%	3	146 004	13 634
Chorvátsko	24.2.2020	1 791	436	50	1 227	31	529	129	35	9	6%	2	20 158	4 910
Čína	10.1.2020	82 341	57	46	1 107	95	77 892	54	3 342	2	4%	0	-	-
Cyprus	8.3.2020	735	609	20	646	8	77	64	12	10	13%	0	17 923	14 845
Dánsko	26.2.2020	6 879	1 188	198	3 535	92	3 023	522	321	55	10%	12	82 380	14 223
Estónsko	26.2.2020	1 434	1 081	34	1 265	10	133	100	36	27	21%	1	36 024	27 156
Fínsko	28.1.2020	3 369	608	132	1 594	76	1 700	307	75	14	4%	3	49 700	8 970
Francúzsko	23.1.2020	165 027	2 528	17 164	114 295	6 248	32 812	503	17 920	275	35%	753	333 807	5 114
Grécko	25.2.2020	2 207	212	15	1 833	69	269	26	105	10	28%	3	50 771	4 871
Holandsko	26.2.2020	29 214	1 705	1 061	25 649	1 279	250	15	3 315	193	93%	181	147 948	8 634
Írsko	28.2.2020	13 271	2 688	724	12 708	158	77	16	486	98	86%	42	90 646	18 358
Island	27.2.2020	1 739	5 096	12	587	6	1 144	3 352	8	23	1%	0	38 204	111 955
Lichtenštajnsko	2.3.2020	79	2 072	0	23	0	55	1 443	1	26	2%	0	900	23 605
Litva	27.2.2020	1 128	414	37	918	14	178	65	32	12	15%	2	48 537	17 829
Lotyšsko	1.3.2020	675	358	9	613	3	57	30	5	3	8%	0	31 302	16 595
Luxembursko	28.2.2020	3 444	5 502	71	2 823	35	552	882	69	110	11%	0	31 660	50 577
Maďarsko	3.3.2020	1 652	171	73	1 311	60	199	21	142	15	42%	8	38 489	3 984
Malta	6.3.2020	412	933	13	327	4	82	186	3	7	4%	0	21 164	47 932
Nemecko	26.1.2020	136 569	1 630	1 816	55 626	4 288	77 000	919	3 943	47	5%	139	1 728 357	20 629
Nórsko	25.2.2020	6 848	1 263	51	6 664	64	32	6	152	28	83%	2	133 707	24 664
Poľsko	3.3.2020	7 918	209	336	6 830	160	774	20	314	8	29%	28	169 071	4 467
Portugalsko	1.3.2020	18 841	1 848	750	17 719	229	493	48	629	62	56%	30	208 314	20 430
Rakúsko	24.2.2020	14 476	607	126	5 080	238	8 986	998	410	46	4%	17	162 816	18 078

Názov krajiny	Dátum prvého výskytu	Celkový počet prípadov	Prípady na 1 mil. obyvateľov	Nové prípady	Aktuálne prípady	Aktuálne prípady vážne	Celkový počet vyliečených	Vyliečení na 1 mil. obyvateľov	Celkový počet úmrtí	Úmrtia na 1 mil. obyvateľov	Mortalita (%)	Nové úmrtia	Celkový počet testov	Testy na 1 mil. obyvateľov
Rumunsko	25.2.2020	7 707	401	491	5 958	243	1 357	71	392	20	22%	20	79 629	4 139
Slovensko	5.3.2020	977	179	114	802	5	167	31	8	1	5%	2	34 458	6 311
Slovinsko	3.3.2020	1 268	610	20	1 033	31	174	84	61	29	26%	0	38 137	18 344
Španielsko	30.1.2020	182 816	3 910	2 157	88 889	7 371	74 797	1 600	19 130	409	20%	318	930 230	19 896
Spojené kráľovstvo	30.1.2020	103 093	1 519	4 617	89 020	1 559	-	-	13 729	202	-	861	417 649	6 152
Švajčiarsko	24.2.2020	26 732	3 089	396	9 551	386	15 900	1 837	1 281	148	7%	42	206 400	23 849
Švédsko	30.1.2020	12 540	1 242	613	10 657	996	550	54	1 333	132	71%	130	74 600	7 387
Taliansko	29.1.2020	168 941	2 794	3 786	106 607	2 936	40 164	664	22 170	367	36%	525	1 178 403	19 490
USA	20.1.2020	673 085	2 033	24 937	581 477	13 369	57 232	173	34 376	104	38%	1 788	3 382 842	10 220

Zdroj: Worldometer: COVID-19 CORONAVIRUS PANDEMIC. 16.04.2020 o 21:00 CET. Dostupné na internete na:

www.worldometers.info/coronavirus/#countries. citované 16.04.2020 o 21:00 CET; úpravy a preklad tabuľky Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Tabuľka č. 2: Hygienicko-epidemiologické opatrenia prijaté jednotlivými štátmi v boji proti šíreniu pandémie COVID-19 (stav k 16.04.2020)

Opatrenie	Aplikujúce štáty (odkedy)	Aplikácia v Slovenskej republike (odkedy)
Zatvorenie múzeí, divadiel, výstav, zrušenie kultúrnych a športových podujatí atď.	Poľsko (10.03.); Taliansko, Nórsko, Holandsko (12.03.); Česká republika, Bulharsko (13.03.); Dánsko (14.03.); Litva (15.03.); Fínsko (16.03.); Belgicko; Lotyšsko (17.03.); Grécko (18.03.); Chorvátsko (19.03.); Spojené kráľovstvo (23.03.); Estónsko (27.03.); Španielsko; Nemecko; Francúzsko; Švajčiarsko; Slovinsko; Rumunsko; Luxembursko; Rakúsko; Maďarsko	áno (13.03.)
Zatvorenie reštaurácií, barov a klubov	Poľsko (10.03.); Taliansko; Nórsko (12.03.); Bulharsko (13.03.); Česká republika (13.03. čiast., 16.03.); Litva (15.03.); Holandsko; Rakúsko; Fínsko; Írsko (16.03.); Belgicko (17.03.); Dánsko; Grécko (18.03.); Chorvátsko (19.03.); Nemecko; Spojené kráľovstvo (23.03.); Estónsko (27.03.); Španielsko; Francúzsko; Švajčiarsko; Slovinsko; Rumunsko; Luxembursko; Maďarsko	áno (16.03.)
Zatvorenie nákupných centier a obchodov (okrem potravín, lekární a drogérií)	Poľsko (10.03.); Taliansko; Nórsko; Írsko (12.03.); Česká republika; Bulharsko (13.03.); Portugalsko (čiast.); Fínsko (16.03.); Belgicko; Grécko (18.03.); Chorvátsko (19.03.); Spojené kráľovstvo (23.03.); Estónsko (27.03.); Španielsko; Nemecko; Francúzsko; Švajčiarsko; Slovinsko; Rumunsko; Luxembursko; Maďarsko	áno (16.03.)

Opatrenie	Aplikujúce štáty (odkedy)	Aplikácia v Slovenskej republike (odkedy)
Zákaz zhromaždení nad určitý počet ľudí	Holandsko (100); Fínsko (500); Írsko (100) (12.03., 27.03. zosil.); Česká republika (13.03.); Rakúsko (2); Maďarsko (indoor 100, outdoor 500); Fínsko (10) (16.03.); Dánsko (10) (18.03.); Chorvátsko (5) (19.03.); Švajčiarsko (5) (20.03.); Nemecko (2); Spojené kráľovstvo (2); Grécko (10); Holandsko (3) (23.03.); Nórsko (5) (24.03.); Poľsko (2) (25.03.); Slovinsko (29.03.); Lotyšsko (31.03.); Taliansko; Španielsko; Francúzsko; Švédsko; Estónsko (2); Luxembursko (1); Bulharsko (2)	áno <i>(len členovia jednej domácnosti)</i> (8.4.- 13.4.)
Univerzity a vysoké školy prešli na vzdelávanie on-line	Taliansko (04.03.); Grécko (09.03.); Poľsko (10.03.); Česká republika (11.03.); Írsko; Litva; Nórsko; Holandsko (12.03.); Lotyšsko (13.03.); Rakúsko; Portugalsko; Fínsko; Dánsko; Estónsko; Chorvátsko (16.03.); Belgicko (17.03.); Spojené kráľovstvo (20.03.); Švajčiarsko (23.03.); Maďarsko (27.03.); Španielsko; Nemecko; Francúzsko; Bulharsko	áno (16.03.)
Zatvorenie základných a stredných škôl	Taliansko (04.03.); Grécko (09.03.); Poľsko (10.03.); Česká republika (11.03.); Írsko; Litva; Nórsko (12.03.); Lotyšsko (13.03.); Rakúsko; Portugalsko; Fínsko; Dánsko; Estónsko; Chorvátsko; Holandsko (16.03.); Belgicko (17.03.); Spojené kráľovstvo (20.03.); Švajčiarsko (23.03.); Maďarsko (27.03.); Španielsko; Nemecko; Francúzsko; Bulharsko	áno (16.03.)
Odporúčanie pracovať z domu, pokiaľ je to možné	Nórsko; Holandsko; Fínsko (12.03.); Bulharsko (13.03.); Rakúsko; Írsko (16.03.); Belgicko (17.03.); Taliansko; Španielsko; Švédsko	odporúčanie – tam, kde je to možné
Uzatvorenie určitých oblastí krajiny do karantény	Grécko; Estónsko (14.03.); Rakúsko (16.03.); Portugalsko (17.03.); Rumunsko (30.03.); Fínsko; Nemecko; Česká republika	áno lokálne (napr. 08.04.)
Uzatvorenie medzinárodných letísk	Bulharsko (20.03.); Chorvátsko (23.03.); Slovinsko	áno (12.03.)

Opatrenie	Aplikujúce štáty (odkedy)	Aplikácia v Slovenskej republike (odkedy)
Kontroly na hraniciach (meranie teploty, rozdávanie letákov, poučenie...)	Česká republika (14.03.); Rakúsko (16.03.)	áno (12.03.)
Vyhlásenie mimoriadnej situácie, mimoriadneho, alebo núdzového stavu	Litva (26.02.); Maďarsko (11.03.); Slovinsko (12.03.); Česká republika; Bulharsko; Lotyšsko; Estónsko (13.03.); Španielsko (14.03., zosil. 25.03.); Poľsko (14.03., zosil. 20.03.); Fínsko; Rakúsko; Švajčiarsko; Rumunsko (16.03.); Portugalsko (18.03.); Luxembursko (19.03.); Nórsko; Írsko (21.03.); Francúzsko (22.03.); Spojené kráľovstvo (25.03.); Taliansko (31.03.); Belgicko	áno (11.03.)
Zákaz cestovania - uzatvorenie hraníc štátu (okrem občanov daného štátu)	Nórsko (12.03.); Dánsko; Lotyšsko (14.03.); Poľsko (15.03.); Španielsko; Česká republika; Litva (16.03.); Maďarsko; Estónsko; Nemecko; Portugalsko (17.03.); Luxembursko; Fínsko (18.03.); Švajčiarsko; Chorvátsko (19.03.); Belgicko; Grécko (20.03.); Rumunsko (21.03.); Taliansko (26.03.); Francúzsko; Holandsko; Rakúsko; Slovinsko	áno (16.03.)
Povinná 14-dňová karanténa po návrate zo zahraničia	Holandsko; Írsko (12.03.); Česká republika (13.03.); Nórsko (14.03.); Chorvátsko (16.03.); Estónsko (17.03.); Grécko; Fínsko (18.03.); Poľsko (24.03.)	áno (13.03.)
Povinná vzdialenosť 1,5 m medzi ľuďmi na verejnosti	Írsko (12.03.); Lotyšsko (13.03.); Chorvátsko (19.03.); Švajčiarsko (20.03.); Nemecko; Holandsko (23.03.); Maďarsko (28.03.); Slovinsko (29.03.)	odporúčané
Špeciálne hodiny pre nakupovanie seniorov	Česká republika (23.03.); Maďarsko (28.03.); Slovinsko (29.03.); Bulharsko	áno (30.03.)
Zrušenie výnimiek na prechod hraníc pre pendlerov	Česká republika (23.03.)	

Opatrenie	Aplikujúce štáty (odkedy)	Aplikácia v Slovenskej republike (odkedy)
Obmedzenie voľného pohybu osôb (povolenia na vychádzanie za určitým účelom)	Taliansko (11.03.); Rakúsko (16.03.); Francúzsko; Švajčiarsko (17.03.); Belgicko, Portugalsko (18.03.); Chorvátsko (19.03.); Spojené kráľovstvo; Holandsko; Grécko (23.03.); Rumunsko (25.03.); Írsko (27.03.); Maďarsko (28.03.); Španielsko; Luxembursko; Nemecko (v niektorých spolkových krajinách)	áno – dočasne (8.4.- 13.4.), inak odporúčané
Policiajné kontroly na uliciach (kontrola porušovania dôvodov na vychádzanie)	Grécko (23.03.)	áno – dočasne (8.4.- 13.4.)
Dodržiavanie dištančnej vzdialenosti aj v obchodoch a hromadnej doprave	Chorvátsko (19.03.); Holandsko (23.03.); Nórsko (24.03.); Estónsko; Švédsko	áno (30.03.)
Pohyb na verejných miestach iba s rúškom	Česká republika	áno (25.03.)
Zrušenie verejnej dopravy	Chorvátsko (22.03.)	
Zákaz všetkých komerčných aktivít okrem strategicky nutných pre štát	Taliansko (23.03.)	

Zdroj: Opatrenia sú uvedené na základe dostupných informácií z národných parlamentov daných štátov získaných z interných sietí informácií (t. j. Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD a komunikačné kanály stálych zástupcov národných parlamentov pri Európskom parlamente). Je možné, že niektoré opatrenia boli v danom štáte zavedené, ale informácia o nich nebola zástupcami národného parlamentu zaslaná do týchto interných sietí informácií.